

Höstutflykt

Den 3 september begav vi oss med buss norrut för att först besöka Rogsta Bergöns kapell och sedan våga oss ända in i sydligaste delen av Medelpad – målet där var Galtströms bruk. Spännande!

Utanför Bergöns kapell mötte oss dagens ciceron Elsie Bäcklund Sandberg, som hälsade oss välkomna till Hälsingekustens näst äldsta kapell, byggt 1636. Länges ansågs Bergöns kapell vara det äldsta, men dendro(krono)logiska undersökningar av flertalet kapell år 2012 gav vid handen att Bålsöns var äldst. Det hindrar dock inte Bergöns kapell från att vara historiskt och kulturellt mycket intressant.

Tack vare Elsie's medryckande och inspirerande berättelse om kapellet och dess betydelse för framför allt fiskarna i Sågtakten med omnejd kunde vi ta del av kapellets historia. Från början byggdes det av Norrtäljefiskarna, som hade kungens privilegium att fiska här. Efter bråk med lokala bönder/fiskare övergick privilegiet till Gävlefiskarna 1557.

Predikstolen är från 1500-talet, möjligen ursprungligen från Hög. Målningarna i koret är naivistiska och från 1600-talet. Dessvärre är inte mindre än tre av dessa samt ett votivskepp som hängde i altarfönstret stulna under senare tid. En mycket häftig fisk, en stör!, som fångades här i krokarna någon gång, hänger i taket. Bara den värd en resa till Bergön!

Bergöns kapells flagga vajade lite halvljunt, men vi njöt av dagens första fikapaus med Ruts goda bullar.

Elsie berättade att kapellets intressenter är mycket aktiva även numera med olika musik- och lyrikprogram samt även sedan några år samlas på juldagen för en kortare konsert/gudstjänst, som har blivit mycket besökt.

Galtström

Efter kaffe och bullar rullade vi vidare norrut till Galtström. Detta var ett av Medelpads äldsta järnbruk, grundat på 1600-talet och drevs fram till 1901. Nuvarande ägare är SCA, som tillsammans med riksantikvarieämbetet underhåller de historiskt intressanta bruksmiljöerna.

Herrgården används som representationsbyggnad av SCA, resten av anläggningen drivs som museum och är öppen sommartid. Den historiska järnvägen (med loket Loke som huvudattraktion) var dessvärre inte i bruk vid vårt besök, men kan rekommenderas som besöksmål sommartid. Mer om detta och andra attraktioner om Galtström kan med fördel läsas på hemsidan www.sca.com/sv/galtstromsbruk/Hem

Trevliga guider och en synnerligen god lunch bestående av strömmingsflundror och västerbottenspotatismos bidrog storligen till en angenäm dag.

Magdalena Forsberg

Mot järnbruket med masugn, rostugn, smedja mm travar vi nyfiket på.

På brukskontoret möts vi bland annat av pulpeterna och anställningslängderna med arbetarnas inestående löner och dessvärre även deras skulder, som ofta gjorde dem mer eller mindre omöjliga att förbättra sina livsvillkor.